

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Education Inequality - A view from the Ground - 34585

Last update 15-09-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Education

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: DR. Sveta (Svetlana) Roberman

Coordinator Email: sveta.robernan@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Dr. Svetlana Roberman

Course/Module description:

הקורס ידון באי-השוויון במערכת החינוך מנקודת מבט אנתרופולוגית, תוך התמקדות בהיבטים מעמדיים, אתניים, מגדריים ולאומיים. לאחר דיון מעמיק במושג אי-שוויון בכלל ובמנגנונים ובמאפיינים של אי-השוויון בישראל בפרט, נעסוק בשאלה - כיצד מערכת החינוך ומוסדותיה פועלים לבניית סדר חברתי שוויוני, או לחילופין - כיצד הם משעתקים ומעצימים פערים חברתיים. נשאל איך מדיניות החינוך מייצרת אי-שוויון, ונתמקד במיוחד באינטראקציות ובפרקטיקות היום-יומיות של המעשה החינוכי. על סמך דוגמאות מתוך מחקרים אתנוגרפיים העוסקים במערכות חינוך בארץ ובעולם, נדון בשאלה כיצד פועלות זירות חינוכיות להכלת תלמידים ולהעצמתם, או לחילופין - כיצד הן משמשות מנגנוני הדרה לתלמידים. כמו כן נדון ביוזמות חינוכיות ובפרויקטים של "תיקון" שמטרתם להתמודד עם פערים אתנו-מעמדיים, להכיל תלמידים מרקע תרבותי שונה.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

הכירות עם מושגים מרכזיים בנושא של אי שוויון.
הבנה כיצד פועלות זירות חינוכיות להכלת תלמידים ולהעצמתם, או לחילופין - כיצד הן משמשות מנגנוני הדרה לתלמידים.
הכירות עם מחקר אתנוגרפי
פיתוח מיומנויות של קריאה וכתיבה אקדמית

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

שיעורים 1-2 - מבוא: מושגי יסוד ומסגרות אנליטיות/
שיעור 3-5 - דינמיקה של הדרה והכלה: מבט על הכיתה ובית הספר
שיעור 6-7 - תרבות, סוכנות (agency) ודפוסי פעולה
שיעור 8 - הדרה והכלה: הפריזמה המרחבית
שיעור 9-11 - משפחה, חינוך ובית הספר
שיעור 12 - נוער בסיכון: פרויקטים של תיקון
שיעור 13 - ילדי מהגרים ומשפחותיהם במערכת החינוך

Required Reading:

שיעורים 1-2 - מבוא: מושגי יסוד ומסגרות אנליטיות

איילון, ח., בלס נ., פניגר י. וי.שביט. 2019. קשיים ותקוות בדרך לשוויון בהזדמנות השכלתיות. בתוך: אי שוויון בחינוך. ממחקר למדיניות. ירושלים: מרכז טאוב. עמ' 17-36.

MacLeod, J. 2009 [1987]. *Social Immobility in the Land of Opportunity*. In *Ain't No Making It: Aspirations and Attainment in a Low-Income Neighborhood*. 3rd. Edition. Boulder, CO: Westview Press. Pp. 3-10.

MacLeod, J. 2009 [1987]. *Social Reproduction in Theoretical Perspective*, In *Ain't No Making It: Aspirations and Attainment in a Low-Income Neighborhood*. 3rd. Edition. Boulder, CO: Westview Press. Pp. 11-23.

שיעור 3-5- דינמיקה של הדירה והכלה: מבט על הכיתה ובית הספר

פינסון, ה. 2013. שיח נואו ליברלי ופרקטיקות ריבוד בבית ספר ערבי: שליטה או העצמה? בתוך י. יונה, נ. מזרחי וי. פניגר (עורכים), פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה. מכון ואן ליר בירושלים והוצאת הקיבוץ המיוחד. עמ' 201-224.

Valentine, G., Holloway, S., & Bingham, N. (2002). *The Digital Generation?: Children, ICT and the Everyday Nature of Social Exclusion*. *Antipode*, 34(2), 296-315

קריאת רשות:

איילון, ח., בלס נ., פניגר י. וי.שביט. 2019. הסללה והשפעתה על אי שוויון בחינוך. בתוך: אי שוויון בחינוך. ממחקר למדיניות ירושלים: מרכז טאוב. עמ' 58-75.

שיעור 6-7-תרבות, סוכנות (agency) ודפוסי פעולה

Rist, R. C. 1970. *Student Social Class and Teacher Expectations: The Self-fulfilling Prophecy in Ghetto Education*. *Harvard Educational Review* 40(3): 411-451.

Fordham, S., and J. U. Ogbu, 1986. *Black Students' School Success: Coping with the Burden of 'Acting White'*. *The Urban Review* 18(3): 176-206.

שיעור 8- הדרה והכלה : הפריזמה המרחבית

Reay, D. 2007. 'Unruly Places': Inner-city Comprehensives, Middle-class Imaginaries and Working-class Children. *Urban Studies* 44(7): 1191-1201.

Bourdieu, P. 1999. Order of Things. In P. Bourdieu et al.. *The Weight of the World.: Social Suffering in the Contemporary Society*. Stanford: Stanford University Press. Pp 60-64.

קריאת רשות:

Collins, D. and T. Coleman. 2008. Social Geographies of Education: Looking within, and beyond, School Boundaries. *Geography Compass* 2(1): 281-299.

שיעור 9-10- משפחה, חינוך ובית הספר

Vincent, C. and Ball, S.J. 2007. Making up the Middle-class Child: Families, Activities and Class Dispositions. *Sociology* 41: (6) 1061-1077.

Li, G. 2008. The Parenting Practices and Schooling: The Way Class Works for New Immigrant Groups. In L. Weis (ed.). *The Way Class Works*. New York: Routledge. Pp. 149-166.

קריאת רשות:

Chin, T. and M. Phillips. 2004. Social Reproduction and Child-rearing Practices: Social Class, Children's Agency, and the Summer Activity Gap . *Sociology of Education* 77 (July): 185-210.

שיעור 11- משפחה, חינוך ובית הספר (המשך)

הישראלי, א. (2016). משפחה והשכלה: כניסתם של צעירים מהפריפריה להשכלה הגבוהה, בתוך: א. אדי-רקח וכהן, א. (עורכים). דינמיות בהשכלה הגבוהה. אוניברסיטת תל אביב: תל אביב. עמ' 139-160.

הישראלי, א. 2016. ערבים : 'הבעיה היא שההורים חינוכו אותנו ככה, ועכשיו הם לא יודעים איך לאכול את זה' : השכלה כזירה לפיתוח פרויקט העצמי (פרק שלישי). בתוך : המשפחה כסוכן של שינוי חברתי: הון משפחתי במבט השוואתי. חיבור לשם קבלת תואר דוקטור בפילוסופיה. ירושלים: האוניברסיטה העברית. עמ' 124-159.

קריאת רשות:

לביא, ע. 2018. עיצוב אידיאל אימהות טובה בקרב אימהות החיות בעוני בעת מדיניות חברתית משתנה. ביטחון סוציאלי 103 (מרץ): 93-112.

Lareau, A. 2002. *Invisible Inequality: Social Class and Childrearing in Black Families and White Families*. *American Sociological Review* 67(5): 747-776.

Bourdieu, P. 1986. *The Forms of Capital*. In J. Richardson (ed.). *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood Press. Pp. 241-258.

Golden, D., Erdreich L. and S. Roberman. 2018. *En Route*. In Golden, D., L. Erdreich and S. Roberman. *Mothering, Education and Culture: Russian, Palestinian and Jewish Middle Class Mothers in Israeli Society*. London: Palgrave Macmillan. Pp. 27-62.

שיעור 21- נוער בסיכון : פרויקטים של תיקון

קפל-גרין, ע. ומירסקי י. 2013. המקום הזה הוא בעיני שמורת טבע שבאמת צריך לשמור עליה - דיוקן בית הספר "מפנה" בעיני חברי הצוות שלו . בתוך: ב. אלפרט וש. שלסקי (עורכים). הכיתה ובית הספר במבט מקרוב: מחקרים אתנוגרפיים על החינוך. עמ' 108-140.

להב, ח. 2012. מ"נשירה סמויה" ל"נשירה גלויה" ומה שביניהם. מניתוק לשילוב 17: 1-25.

שיעור 13- ילדי מהגרים ומשפחותיהם במערכת החינוך

גולדן, ד., ברם, ח. 2012. הנוכחות החמקמקה של "רב-תרבותיות": פענוח ופעולה בשדה החינוך מפגש לעבודה סוציאלית-חינוכית 35: 15-36.

בינס, ע. 2019. רצוי ומצוי בקליטת מהגרים במערכת החינוך בישראל . הגירה 9: 1-22.

קריאת רשות:

Cummins, J., Bismilla, V., Chow, P., Cohen, S., Giampapa, F., Leoni, L., Sandhu, P. and Sastri, P. 2005. *Affirming Identity in Multilingual Classrooms*. *Educational Leadership* 63(1):38-43.

Gay, G. 2002. *Preparing for Culturally Responsive Teaching*. *Journal of Teacher Education* 53(2): 106-116.

שיעור 14- סיכום

Bonal, X. and A. Tarabini. 2016. *Being Poor at School: Exploring Conditions of Educability in the Favela*. *British Journal of Sociology of Education* 37(2): 212-229.

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 75 %

Presentation / Poster Presentation / Lecture/ Seminar / Pro-seminar / Research proposal 15 %

Submission assignments during the semester: Exercises / Essays / Audits / Reports / Forum / Simulation / others 10 %

Additional information: